

Acta synodi provincialis van Overijssel, gehouden binnen Hasselt, begonnen den 19 Julij 1597 ende gheendiget den 21^{en} derselver maent.

Op desen synodo syn verschenen:

van weghen den Gelderschen synodi: WYNANDUS JOHANNIS, predicant ter Elburch;

van Deventer: THOMAS ROTHUYSIUS, predicant, met NOLLE JOACHIMS, olderlinck;

van Campen: JOHANNES LAMOTIUS, predicant, met DIERICK DIBBINCK, olderlinck;

van Zwolle: HERMANNUS WYFFERDING, predicant, met ENGELBERT ENGELBERTZ, olderlinck;

van Hasselt: HENDRICUS OTTO, predicant, met WILLEM EGBERTZ, ofte in syn absentie JAN GEERTZ, olderlinck;

van Steenwyck: PETRUS HARRITIUS, predicant, met CLAES JANSEN, olderlinck;

van Vollenhoven: ARNOLDUS HEEMSENS, predicant;

wt de Swartesluys: LUDDERUS VOGELSANCK, predicant, met LODEWIJCK VAN DUEREN, olderlinck;

van Iselmuyden ende Wilsem: HERMANNUS Vos alias BIERMAN, predicant;

wt Mastebroeck: JOHANNES ANTHONIDES, predicant.

Ende hebben dese alle te samen haere credentzbriefven ende instructien verthoont, wtgenomen die gheen besloten ghemeeynten bedienen.

Wt voornomden personen syn, naer aenroupinghe van de name des Heeren, met gemeenc stemmen vercoren tot eenen praeside HERMANNUS WYFFER-

DINCK, tot eenen assessore THOMAS ROTHUISIUS, ende tot eenen scriba JOHANNES LAMOTIUS.

1. Absens is geweest FRANCISCUS AVERCAMP, predicant tot Steenwyckerwolt, dewelcke (gelyck hy aen HENDRICUM OTTO geschreven hadde) in den synodo niet heeft connen verschynen, overmits hy de oncosten, die hem ten deele souden vallen aldaer te betalen, van zyne ghemeynte niet can krijghen.

2. Dese excuse is aengenomen in synodo, doch evenwel den volmachten des synodi opgeleyt (gelyck oock in den naestvoorgaenden synodo, gehouden te Campen), bij Ridderschap ende Steden aen te houden, haere E. E. believen middelen te versorghen, daermit de oncosten der synoden betaelt moghen worden. Ende wat aengaet FRANCISCUM voorschreven int particulier, dat men aen de scholtet van Steenwyck wolt schrijve, ten eynde hy met de huysluyden aldaer handele om de costen voorsch. te helpen draghen.

3. Hoewel in den voorgaenden synodo, gehouden te Campen, goetgevonden is, dat een algemeyne eordeninghe mochte gemaect worden, om bloetschande, hoererye ende overspel voor te comen, sonder aensien der personen, so is evenwel noch eenmael besloten, dat de volmachten by Ridderschap ende Steden aenhouden, dat sulkes in effecte moghe gestelt worden.

4. Is oock voor goet aengesien, dat men by Ridderschap ende Steden sal aenhouden, haere E. E. believen den synodo een sekere persone, van haere E. E. daertoe ghecommitteert, te vergunnen, die agent sy des synodi ende der classen omme alle kerckelicke saecken, by den synodo ofte classibus besloten, den voorsch. heeren te verthoonen ende te solliciteren, dat deselvighe door haere goede handt moghen ten effecte gebracht werden.

5. Is desgelyx goetgevonden, dat (soverre mogelyck) int eynde der synoden alle tgene, welcke in den synodo beraemt mochte syn, als aengaende eenighe acten, attestatien, missiven etc. te schryven ofte eenighe requesten aen de voorsch. heeren over te gheven, voor het vertreck der dienaeren cersten geconcipieert ende onderteykent worde.

6. Achtet synodus billick, dat de stipendia onder den predicanten binnen de steden van Overijssel gelyck syn, alsoock proportionaliter op den dorpen. Maer dewyle den kerckenraden respective in den nationalen synodo art. 9 is opgeleght te procureren ende te versoecken, dat haeren predicanten een eerlick onderhoud vergunt worde, is goetgevonden, dat se meteenen dese gelyckheyte helpen voorderen.

7. Is verschenen in synodo JOHANNES WIERICHS, barbier synes handtwercks, woonachtich te Vollehoven, aengevende dat hy sich vindt ghe-

neyght te syn sich tot het predickampt te begeven ende derhalven versoekende, dat men hem wilde examineren ende, daer eenighe beroupinghe voorviele, daertoe te bevoorderen. Maer dewyle onder andere proposten tsynodus verstondt, dat hy in Vrieslandt te Hinlope particulier vermaninghe wel hadde gedaen, twelcke hem de predicant te Coudom, met namen RODOLPHUS, hadde verboden, soo is goetgevonden, dat men aen den predicant van Worcum, mit naemen ANTHONIS DIERICKSEN, schryve, ende is sulcx te schryven opgeleyt PETRO HARRITIO, predicant te Steenwyck, om na syne gansche gelegentheyt te vernemen. Ende daernaer sal de classis van Campen verder naer behooren in de sake handelen.

8. Is verschenen ANDREAS CAFFENBERCH, gewesene pape te Camperveen, versoekende dat het synodus hem examineren ende met eenen dienst voorsien wilde. Daerop, naerdatt hem ettelycke vraghen syn voorgesteld geworden, dewelcke hy seer ongerymelick beantwoordet, is besloten, dat men persistere by de resolutie des naestvoorgaenden synodi, gehouden binnen Campen, te weten dat hy onduchtich ten predickampte wordt geachtet, hem daerentusschen vermanende, sich te willen vlytich oeffenen int gehoor ende lesen van Godes woort.

9. REYNERUS VALCK, dienaar des h. evangeli in de Cuner, heeft aengegeven benevens ettelycke schriften, den synodo verthoont, hoe dat een deel affgunstighe, onder welke niet een is lidtmaet der ghemeinte Christi, maer veelmeer vyanden der Gereformeerde religie, binnen der heerlickheyt Cuner buyten last ende wille des E. heeren drost van Vollenhoven, joncker JOHAN SLOOT, casteleyn der heerlickheyt voorsch., oock der Ridderschap ende Steden, synen dienst hem hebben opgeseyt sonder eenighe wettelicke beschuldighen teghen hem in te bringhen. Ter contrarien (als blyct by schrift, by hem ingelanght) betuyghen alle de lidtmaeten der Gereformeerde kercke Christi aldaer, dat hy eerlicken ende stichtelicken geleeft heeft, sodat syn vertreck niet can geschieden sonder desolatie der voorsch. kercke. Daerop soo is beraemt, dat synodus een missive aen Ridderschap ende Steden schrijve ende dat de predicaenten ter plaetse, daer haere E.E. eerst sullen byeencomen, deselve overleveren ende verder by haere E.E. aenhouden, dat REYNERUS in syne gerechtige saecke gehanthavet worde om der quae de consequentien wille.

10. Alsoo synodus verstaet, dat de coster tot Wilsem synen dienst niet waerneemt ende mit namen int singhen, niettegenstaende hem de predicant aldaer verscheyden mael vermaent heeft, soo sal men schryven aen de heeren van Wilsem, ten eynde hy ofte gedeporteert worde van synen dienst ofte dien beter waerneme.

11. JOHANNES ANTHONIDES, predicant in Mastebroeck, heeft syn beclach gemaect, dat, niettegenstaende hy een accoort met den huysluyden aldaer gemaect heeft, die plaetse drie jaeren te bedienen, mits hem betalende tweehondert gulden jaerlyx ende wat meer int accoort gespecificeert is, hy evenwel aen syne betalinghe niet en can geraken, derhalven synodum gevraecht heeft, offet hem niet gheoorloft soude syn een andere beroupinghe, wanneer se voorviele, aen te nemen. Heeft synodus geantwoordt, dat de predicanten van Zwolle eerst sullen aen den drosten van Werckeren ende Sallandt aenhouden, dat JOHANNES voorsch. behoorlicke versekeringhe syner penninghen vercrjghe, ende so sulckes niet geschiet, dat het hem geoorloft is een andere beroupinghe naer orden der kercken aen te nemen.

12. HERMANNUS Vos, een seker somme penninghen verschoten hebbende tot opbouwinghe der pastorye t' Iselmuyden, heeft versocht de hulpe des synodi om aen syne verschoten penninghen te geraken. Is besloten, dat de ghemeynte van Campen HERMANNO voorsch. daerin behulpelick syn sal.

13. Vindt synodus goet, dat de gravamina, van WYNANDO JOHANNIS van wegghen des Gelderschen synodi ingelanght, in den generalen synodo aengegeven worden, wtgenomen van de psalmen Davidis, door DATHENUM in dichte gestelt, te veranderen, alsoock van de huwelicksche copulation gans ende gaer aen de kercken te bringhen.

14. Wat aengaet WILHELMUM BAUDARTIUM te denomineren tot de translatie des bybels, gelyck de Geldersche synodus (soo tschynt) geerne saghe, vindt de synodus sich noch niet genoeghsaem daertoe geresolveert.

15. Niettegenstaende HERMANNUS WENERANUS in laetstvoorleden synodo, ghehouden te Campen, van syn predickampt is affgesettet ende FRANCISCUS SCHURCKMANNUS aen de Staeten van Noorthollandt heeft geschreven wt name ende last des synodi voornoemt, begeerende sy willen hem voortaan de gaige onthouden, so verstaet synodus, dat hy evenwel blyvet te Bloxiel. Is derhalven goetgevonden, dewyle opt voornoemde schryven FRANCISCI gheen antwoorde is gecomen, dat FRANCISCUS aen de Staeten voornoemt ten anderen male sal schryven, van haere E.E. begeerende met den eersten een ronde antwoorde, wat haere E.E. believen in de saecke te doen.

16. Om op den naestvolgenden Gelderschen synodum te verschynen, syn wt desen synodo gedeputeert PETRUS HARRITIUS, predicant te Steenwijck, ende LUDDERUS VOGELSANCK, predicant op de Swartesluys.

17. Volmachten deses synodi sullen syn HERMANNUS WYFFERDINCK, THOMAS ROTHUYSIUS, JOHANNES LAMOTIUS, LUDDERUS VOGELSANCK, DIERICK DIBBINCK ende ENGELBERT ENGELBERTZEN.

18. De naeste synodus van Overijssel sal gehouden worden te Steenwijk op den vijffden Maendach nae Pinxten toecomende, anno 1598.

19. Hiermede, naer gehoudene censura morum ende dancksegginghe, ghesdaen tot Godt den Allmachtighen, is synodus gescheyden in vrede ende eenicheyt den 21^{en} July anno 1597.

HERMANNUS WIFERDING, praeses synodi.

THOMAS ROTHUSIUS, assessor synodi.

JOHANNES LAMOTIUS, scriba synodi.
